

Nerede bir yolda varsa,
Türkiye Komünist Partisi
oradadır!

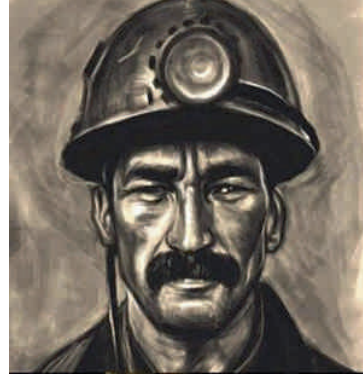
Cumhurbaşkanı Seçimleri

Ağustos ayında Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak. Bu sefer de Cumhurbaşkanı halk oyu ile seçilecek. Başbakan Erdoğan AKP Rejiminin adayı olarak bu göreve talip. 30 Mart Yerel Seçimleri sonuçlanmaz hazırlıklara başladı. Artık, "Başkanlık" mı "Yarı Başkanlık" sistemi mi konusu da tartışılmıyor. Erdoğan, fiilen başkanlık sistemini uygulayacağını açıkladı. Kısacası AKP, 30 Mart gecesi seçim kampanyasına start verdi. Örgüt içi çalışmalar, il ve ilçe başkanları ile toplantılar, milletvekilleri ve kongre delegeleri ile toplantılar, seminerler ara verilmeksizin sürdürülüyor. Hükümette olmasına, iktidarın bile eni olmasına, tüm devlet olanaklarını kullanmasına rağmen AKP ve Erdoğan bu çalışmalara bu denli ağırlık verirken "sözde" muhalefet ne yapıyor? Yüzeysel, günlük tartışma ve polemiklerden öte bir hazırlıkları var mı? Biz izleyemiyoruz, gören varsa bize de söylesin. CHP ve MHP, Ergenekon çetesi ve Fethullahçılar henüz bir aday profili bile çıkarmıyolar. Kısacası "atılan Üsküdar"ı geçmiyebiliriz.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine AKP kadar olmasa bile ona yakın önem veren tek siyasi muhalefet hareketi HDP. Orada da sorun var. KCK ve diğerlerinin önemli bir bölümü Cumhurbaşkanlığı seçimlerine daha ciddi vurgu yapıyorken HDP parti olarak kendi iç sorunları ile boğuluyor. Defalarca vurguladık. Bugün Türkiye'de AKP Rejimine karşı tek aktif muhalefet gücü Kürdistan Özgürlük Hareketidir. Ancak bu yeterli değildir. Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi, CHP kuyrukçulu politikalarını bir kenara bırakarak, HDP içindeki tartışmalara da aktif müdahil olarak katılmalıdır. Sınıf, AKP ve CHP etrafında yoğunlaşmalıdır. Nesnel olarak muhalefet blokunu oluşturması gereken yollar Türkiye İşçi Sınıfının devrimci örgütlerinin yetersizliği ve yanlış politikaları yüzünden AKP ve CHP'ye oy veriyor. CHP, işçi sınıfı hareketi, Kürt ulusal sorununu, Alevi toplumuna ayrımcı yaklaşım, Ermeni soykırımı konusunda özele tiri yapmıyor, yapamıyor. Sonuç itibarıyla işçi sınıfı ve ezilen, sömürülen geniş emekçi yığınları yerine, burjuva politikalarının yapısı gereği sürdürüyor.

Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'nin devrimci damarları, Kürdistan Özgürlük Hareketi ile birlikte, işçi Sınıfı Hareketi üzerindeki ölü toprağı kaldırılmaya yeteneklidir. Ancak, Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'nin tüm devrimci siyasi ve sendikal bileşenlerinin ayrımsız katılması böyle bir ortak mücadele, AKP Rejimi veya olası başkanlık burjuva yönetimine karşı çıkmadan, emekçiden yana, demokratik bir muhalefet gücünü oluşturur. Bu güç ise burjuva iktidarları karşısında gerçekçi ve yığınları kapsayan barış ve demokrasi mücadelesinin öznesi olur. Bu mücadeleyi sömür ve baskının önkoşullarının ortadan kaldırılacağı sosyalist toplum düzenine yükseltmek, yine Türkiye İşçi Sınıfı'nın devrimci politik örgütlerinin yeteneğine bağlıdır. Bu güçlerin Eylem Birliği, Cumhurbaşkanlığı seçim süreci, kısa bir zaman sürecini de kapsasa, atılması gereken zorunlu ve yakıcı bir adımdır.

SOMA MADEN LETMELERİNDE KATILIM Sorumlular Derhal Tutuklanıp Yargılanmalıdırlar!

13 Mayıs öleden sonra, Soma Kömür letmelerinde yakın tarihimizin en büyük işçi katliamlarından biri yaşandı. 2005 senesinde iş letme hakkı özel sektöre devredilen, 6000 maden işçisinin çalıştığı maden ocağında yangın ve trafo patlaması sonucunda bir iş cinayeti gerçekleşti. İşçi kardeşlerimizin büyük çoğunluğunu karbonmonoksit gazı zehirlenmesinden ve bir kısmı da yanarak can verdi.

Türkiye Kömür letmeleri - TK'den özel sektöre devri ile birlikte zaten kısıtlı olan iş güvenliği ile ilgili önlemler tamamen yok denecek düzeye indi. Maden içinde çalışma koşullarının modernleştirilmesi, kullanılan maden çıkarma yöntemlerinin geliştirilmesi, iş kazalarına karşı önleyici tedbirler alınması gibi temel konular daha fazla para kazanma hırsları nedeniyle uygulamaya sokulmadı. TK, Soma kömür madeninin iş letme hakkını, rödovans (kömürden TK'ye pay verme) yöntemi ile devraldı. Yani, Özel Soma Kömür letmeleri A.Ş. o kadar ucuz maledecek ki, hem devlete pay versin, hem de kendisi yüksek meblağlarda para kazansın. Dolayısıyla TK'nin tonunu 148 Amerikan Dolarına maletti iş kömürü, Özel Soma Kömür letmesi o kadar daha ucuza maletmesi gerekiyordu ki bu iş letmeyi devralması kendi açısından bir değer ifade etsin. Bu yapıldı ve TK'nin 148 Dolar'a maletti iş bir ton kömürü, özel sektör 28 Dolar'a maletti. Bu maliyeti elde etmek için, madende her tür masraftan kaçınıldı. Göçük, gaz patlaması, yangın konusunda hiç bir önlem alınmadı iş gibi, herhangi bir kazada, maden işçilerinin korunup 90 gün boyunca yaşayabilecekleri, "Yaşam Odası" olarak adlandırılan konteyner tarzı, içinde 40 kişiyi barındıran, yiyecek, içecek, oksijen ihtiyacını karşılayan ve yerüstü ile kamera bağlantısı olan güvenlik odalarını paralarına kıyıp almadılar. İli'de 2010 yılında 33 maden işçisi bu yapılarda korundukları için 69 gün sonra yerüstüne canlı olarak çıkarılıp kurtarılabildiler. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, Çalışma Bakanlığı'nın, TK ve TTK'nun yaptığı denetimlerin hiç bir yarar sağlamadığını bu kaza bize bir kez daha gösterdi. Kurtulan işçilerin beyanları, yapılan denetimlerin kağıt üzerinde yapılan denetimler olduğunu, hiç bir dönemde gerçek denetim yapılmadığını belgeliyor.

Bütün bu gerekçelerden dolayı, Soma'da yaşanan bir iş kazası değil, bir iş cinayettir, işçilerin topluca katledilmesidir. Cinayetin, katliamın sorumlusu Burjuvazidir, ve onun siyasi temsilcisi AKP Rejimidir. Dolayısıyla bu olayda sorumluluk taşıyan herkes, Başbakanından, Bakanına, letmenin Patronundan bu konuda sesini yükseltmeyen sendikacılarına kadar herkes tutuklanmalı ve birincisi kasten insan öldürmek, ikincisi yasaları uygulamayıp işçiyi nemek yoluyla birden fazla insanın ölümüne sebebiyet vermekten, ağırla tırılması müebbet hapis istemi ile yargılanmalıdır. Tüm özelleştirilmiş madenler ve diğer Kamu iş letmeleri tekrar toplumsallaştırılmalıdır. Ülkenin doğal kaynakları, enerji rezervleri, burjuvaziye pekiştirilmemelidir. Bu denetimler, başta o denetimleri yaratan, işçi sınıfı olmak üzere, tüm emekçi halklarımızın malıdır.

Türkiye Komünist Partisi, Soma'da katledilen tüm işçilerimizin yakınlarına, komşularına, bölge ve ülke halklarına başsağlığı diliyor. Bu katliamın hesabını sormak için, işçi sınıfımızı, emekçi halklarımızı, burjuvaziye karşı, egemen kapitalistler karşı mücadeleyi yükseltmeye çağırıyor.

Türkiye Komünist Partisi
14 Mayıs 2014

1 Mayıs 2014 Üzerine ve 1 Mayıs 2015'e Hazırlık

o smail Hakkı Yorulmaz

2011 ve 2012 yıllarında 1 Mayıs'ın Taksim 1 Mayıs Alanında kutlanmasına engel olmayan ve bu yasa ı kendisinin kaldırdı ı, hatta ve hatta 1 Mayıs'ı resmi tatil günü ilan etmek ile övünen AKP Rejimi 2013 ve 2014 yıllarında Taksim 1 Mayıs Alanına yasak koydu.

D SK ve KESK 1 Mayıs mitingi için Taksim 1 Mayıs Alanında ısrarcı olurken, Türk- Kadıköy, Hak- ise Kayseri'de miting düzenledi. Taksim'e otuzdokuzbin polis yı an iktidar, mitinge katılmak isteyenleri a ırı güç yöntemleri ve saldırılar ile engelledi. D SK Genel Merkezinden çıkan D SK yöneticileri, bazı Milletvekilleri, sendika temsilcileri ve az sayıda i ç i, henüz yürüyü e geçmeden TOMA'lardan sıkılan kimyasal sular ve gaz mermileri ile geri püskürtüldü. Öyle hazin bir manzara olu tu ki, D SK korteji 1 Mayıs Alanına koymak için kırmızı ve beyaz karanfillerden hazırladı ı çelengi de caddenin ortasında sahipsiz bırakarak arkasına bakmadan D SK Genel Merkezine kaçarak sı ındı. Ondan sonra da çok geç saatlerde bir basın açıklaması yapılması dı ında bir eylem geli tirilmedi. i li'de durum böyleyken, Zincirlikuyu, Mecidiyeköy, Ça layan, Okmeydanı, Tarlaba ı, Sıraserville ve Be ikta 'tan alana ula mak isteyen gruplar, orantısız güç kullanımı ile engellendi. Bu bölgelerin tümünde yer yer kar ılıklı çatı malar geli mesine ra men, polisin sayıca ve teknik olarak etkin gücü, grupların ilerlemesine olanak vermedi. kiyüze yakın devrimci gözaltına alındı, onlarca devrimci yaralandı. Bütün bu bölgelerde 1 Mayıs Alanına çıkmak için hazırlanan sendika, parti ve devrimci örgütlerin mensuplarının sayısı toplandı ında ikibin ile üçbin ki i arasında bir sayıyı a mıyordu. Taksim 1 Mayıs Alanında mitinge ça rı yapan sendika, parti ve örgütlerin yı ınsal katılımı, polisin engelleyece i bilindi i için yoktu. Gelen kitle kadro düzeyinde militan kitleydi. Bu kitlenin de belki sadece küçük bir bölümü çatı maya hazırdu. 1 Mayıs mitingine Taksim'de katılması gereken asıl kitle evinde veya piknikteydi.

Türk- 'in ulusalcı güçlerin bir kısmı ile düzenledi i miting ise bir avuç denebilecek düzeyde dört-be bin ki inin katıldı ı bir miting oldu. Sendikaların daha çok i ç i temsilcisi düzeyinde katıldı ı mitingde, Türk- 'in örgütlülük, i yeri T S yetkisi ve üye sayısı ile oranlandı ında, çok dü ük düzeyde bir i ç i katılımı sözkonusu idi. çerik bakımından da i ç i sınıfının devrimci politik güçlerini hedef alan, sınıf uzla macılı ını öne çıkaran, buna ilaveten de Kürt halkının özgürlük mücadelesini karalayan bir niteli e sahipti. Bir anlamda "Bayrak Mitingi" veya "Cumhuriyet Mitingi" havasının hakim oldu u bu etkinlik, ba ladı ı gibi de sönük sonlandı.

Hak- 'in Kayseri mitingi, Kayseri ve çevre illerden i yerlerinden i ç ilerin patronlarla i birli i halinde getirildi i, uzak illerden, bindirilmiş kitaların yine patronların izniyle i yeri personel servis araçları ile ta ındı ı, mitinge katılmaları için i ç ilere para da ıtıldı ı ve gerek AKP il ve ilçe te kilatlarının, üyelerini, gerekse de AKP'li Belediyelerin, Belediye i ç ilerini katılmaya zorunlu kıldıkları bir miting oldu. AKP Rejiminin, sınıf uzla macılı ının desteklendi i, i ç i haklarının "kul hakkı" oldu u, ancak patronların da haksızlık yaparlarsa öbür dünyada bu günahların cezasını çekecekleri içerikli konu malar, toplu dua okuması ile tamamlandı. Ancak, bu mitinge bu yollarla gerçekten i ç iler ve emekçiler getirildi. Sonuçta Hak- dı görünümü bir AKP mitingi olan Kayseri mitingi AKP açısından amacına ula mı oldu.

Buraya kadar üç ayrı 1 Mayıs mitingini resmetmeye çalı tık. Ancak bu üç ayrı miting, ça ırıcıları açısından de erlendirildi inde, aynı zamanda siyasal anlamda üç ayrı siyasal gücün, sınıfsal anlamda ise iki ayrı gücün, iki sınıfın, burjuvazi ile i ç i sınıfının gerçekli ini temsil ediyor. Burjuvazi, i ç i sınıfının devrimci sendikal ve siyasal örgütlerini yasaklar ile engellemeye çalı rken, reformist ve kendisi ile uzla an kurulu larına ise yol açıyor. ç i sınıfının yı ınlarını Kadıköy ve Kayseri'ye yönlendirmeye çalı yor. ç i sınıfının devrimci örgütlerini, baskı, terör ve çatı ma ile sınıftan koparmak, yalnızla tırma takti i izliyor. Bu eyleminde de kendi açısından ba arılı oluyor. Üzerinde asıl dü ünülmesi gereken ve ayırımına varılması gereken konu budur.

Bu çerçeveden bakıldı ında, Taksim 1 Mayıs alanı konusunda ısrarlı olunmalı ve sınıfı kucaklayarak ısrarlı olunmalı dü ününcesindeyiz. De ilse bir

milyon ki inin katılaca ı gösteriler düzenleme olana ımız varken, iki-üç bin kadroyu, sınıftan, yı ın ili kilerinden, etrafından, i yerinden, mahallesinden, okul veya üniversitesinden kopararak, sonunda bir de dayak yedirmek, sınıf mücadelesi açısından bakıldı ında çok akıllı, do ru ve savunulabilir bir yöntem de ildir. Bir taktik hiç de ildir. Çünkü taktikler stratejik amaca giden yolda uygulanan yöntemlerdir ve sınıftan kopuk bir taktik bu mücadeleyi güçlendirmez, tam aksine zayıflatır.

Kimsenin günahını almak istemeyiz, ancak kadroyu sınıftan koparan, militan özellikleri sınıfın içine ta ımak, sınıf ile beraber daha geli tirme gibi bir görevimiz varken, 1 Mayıs Taksim mitingi için zamanında ba vurdu dahi yapmadan, son 3-4 haftada bütün gündemi buraya kitleyip, kar ılıklı bir inatla maya benzetip, burjuvazinin ekme ine ya sürecesine, sınıftan kopmak, sınıfı Kayseri'de dua etmeye göndermek ne kadar devrimci bir yakla ımdır, bu konu tartı ılır. Hele bir de bu barikatları a amayaca ını bile bile, a mak için gerekli hazırlıkları yapmadan bütün devrimci kamuoyunu me gul etmek, bu mücadeleyi güçlendirici de il, zarar verici bir yakla ımdır. Umarız bu taktikler burjuvazinin kontrolündeki birtakım güçler tarafından tezgahlanmıyordur ve yönlendirilmeyordur. Ama sonuç itibarıyla manzara maalesef bu.

Bu sebeplerden 2015 yılının 1 Mayıs mitingi için i ç i sınıfının devrimci, sendikal, demokratik ve siyasal örgütleri, imdiden biraraya gelmeli, ortak bir komite olu turmalı ve Valili e Taksim 1 Mayıs Alanı için ba vuruyu yapmalıdır. Atılım'ın Nisan sayısında da yazdı ımız gibi, bizim önerimiz 1 Mayıs Birlik-Mücadele-Dayanı ma Günü kutlama ve mitingini bir güne sıkı tırmamaktır. 29. ve 30. Nisan'da ba layacak olan Festival niteli inde bir etkinlikler zinciri 1 Mayıs mitingine yüzbinlerin katılımını sa layarak taçlandırılmalıdır. Amaç 1 Milyon katılım sa lamak olmalıdır. Bu amaçla olu turulacak merkezi 1 Mayıs Hazırlık Komitesine ba lı olarak fabrikalarda, atölyelerde, mahallelerde, okul ve üniversitelerde. semt, köy ve kasabalarda 1 Mayıs Hazırlık Komiteleri, bütün bir yıl çalı ma yapmalıdır. Bu Eylem ve Cephe Birli i politikasının da pratikte fiilen gerçekleş tirilmesi anlamına gelecektir.

Mayıs Festivali için Gezi Parkı istenmelidir. Siyasal forumların, panel , sempozyum ve seminerlerin düzenlenece i, film ve müzik gösterilerinin gerçekleş tiri lmesi, Komitede görev alan tüm bile enlerin standları ile temsil edilecekleri bir etkinlik serisi planlanmalıdır. Bu Festivale, uluslararası katılım da örgütlenmelidir. Bir yandan Vietnam, Küba, Venezüella, KDHC, ÇHC gibi ülkelerin gösteri çadırlarında kendilerini tanıtmaları sa lanmalı, di er yandan ise onmilyonlarca üyeye sahip Rusya Federasyonu Sendikalar Birli i'nin, Alman ve Avrupa Sendikalar Birliklerinin, Dünya Sendikalar Federasyonu gibi uluslararası kurulu ların temsili için çalı lmalıdır. Kom u Balkan, Ortado u ve Kafkasya ülkelerindeki sendikal örgütler davet edilmelidir. Ortak etkinlikler, açıklamalar planlanmalıdır. Böyle bir Festival, Türkiye ve Kürdistan çapında merkezi örgütlenmelidir. Farklı ulusların, kültürlerin ve dinsel toplulukların temsili sa lanmalıdır. ç i sınıfının sendikal ve siyasal örgütleri dı ında, köylü örgütlerinin, kooperatiflerinin, gençlik ve ö renci örgütlerinin, mahalle ve park forumlarının, çevre örgütlerinin de katılaca ı ve bile eni olaca ı böyle bir örgütlenme, i ç i sınıfının haklı taleplerinin milyonlarca insana ula masını ve bu insanlarla yüzyüze görü me olana ı sa layacaktır.

Böyle dü ünümü bir 1 Mayıs Hareketi, egemen sınıflar Taksim 1 Mayıs Alanını kutlama ve mitinge yasaklarsa dahi, yüzbinlerin gücü ve iyi bir hazırlıkla bu yasakları yerle bir eder. Ba vurdu Gezi ve Taksim için yapılmalıdır. zin verilmezse, bir yıla yakın yasal itiraz süresi ve hukuk mücadelesi olana ı mevcuttur. Bu süreç kamuoyu bilgilendirilerek ve yı ınların ahitli inde yapılabilecektir. Yasak, yasal yollarla kırılmaz ise, alternatif bir bölgede aynı etkinlik ve miting kararı alıp, yüzbinlerin katılımı ile ba arıyla gerçekleş tirip, miting sonrası tüm 1 Mayıs ve i ç i sınıfının sava ımı ve emekçi halkların özgürlü ü yolunda ehit dü en yolda larımız için Taksim 1 Mayıs Alanına yüzbinler ile saygı duru u yapmaya gitmeyi planlayabiliriz. Yasal yolları sonuna kadar zorlamı , bunu yüzbinlerin katılımı ve milyonların ahitli i ile gerçekleş tirmi olan bir harekete, ne devlet, ne hükümet, ne de onların güvenlik güçleri, kar ı koyamaz, koyarsa da sonuç alamaz. Bu güce 39 bin polis de, jandarma da, TOMA'lar, gaz fi ekleri de engel olamaz.

Ermeni Devrimci Orhan Bakır (Armenak Bakırcıyan) Anısına

13 Mayıs 1980'de katledilen "... Orhan Bakır'ın asıl adı Armenak Bakırcıyan'dı. Okumak için geldi İstanbul'da T KKO'ya katıldı. Örgüte girmeden önce Armenak olan adını mahkeme kararıyla Orhan yaptı. Akrabalarına, halkına ve örgütüne zarar gelsin istemiyordu. Örgüte girmeden önce Anadolu'daki Ermeniler'i bulmakla görevlendirilen bir papazın yardımcısıydı. Tutuklandı, firar etti ve 1980 de Elazı – Karakoçan'da öldürüldü. Cesedi arkadaşları tarafından kaçırılarak Tunceli'ye götürüldü.

12 Eylül 1980 öncesinin, gazete manetlerine kadar çıkmı, yakalanması, tutuklanması, firarı günlerce konu olmuştu Orhan Bakır'ın. İlegal devrimci hareketler içerisinde de hatırı sayılır bir sempati vardı. T KKO'nun Merkez Komite üyesi ine kadar yükselmiş, karar alma mekanizmasındaki en önemli isim olmuştu. Elazı – Karakoçan'da vurulmuştu henüz yirmili yaşlarındaydı. Diyarbakırlı bir Ermeni idi. Arkadaşlarıyla birlikte, isimlerini de değiştirerek T KKO'ya katılmışlardı. Örgüt içerisinde ele avuca sızmaz ki illeyle kısa sürede sivrilince zmir'de tutuklandı, Buca Cezaevi'ne kondu. Hastaneye götürülürken firar edince artık onun mekanı ehirlere de il, da lar olmuştu. Elazı – Erzincan – Tunceli kırsalındaydı. Halk onu Ali A a olarak tanıyordu. O ise kaybolmuş Ermeniler'i arayıp buluyordu..."

"Diyarbakır'da, Gavur Mahallesi'nde, kalabalık bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Henüz küçük bir çocukken babası kayboldu. Diyarbakır'dan İstanbul'a giden babasından bir daha haber alınamamıştı. Ne gören vardı, ne duyan... Yıllarca yapılan araştırmalar sonuç vermedi. Artık Armenak yetim bir çocuktur.

Balı oldukları Diyarbakır Ermeni Kilisesi'nin papazı Der Giragos'un tavsiyeleriyle okudu. Önce Diyarbakır'da ilkokulu bitirdi. Ardından da ortaokul ve liseye gidebilmek için İstanbul – Üsküdar'a geldi. Surp Haç Tıbrevank Ermeni Lisesi'nin yatılı öğrencisiydi Armenak Bakırcıyan. Delikanlı adını attı yıllar, Türkiye sokaklarının en hareketli oldu yıllardı. 68 de Paris'te atılan kıvılcım tüm dünyayı sarmıştı, Türkiye'yi de yolumuz ekilde etkilemeye başlamıştı. "Halklara özgürlük, emek – hürriyet, Deniz – Mahir – Ula, Kurtuluş a kadar savaşı" sloganları ile yüzbinler harekete geçmişti. Sokakların hareketliliği üniversitelileri oldu kadar, liselileri de cezbediyordu. Tunceli'de bağımsızlık kavak yelleri esmesi gereken bir dönemde, Armenak da bu sloganların çekiciliğine kapılmıştı.

Lisedeki tüm arkadaşları gibi sıkı bir solcu olmuştu. Surp Haç Lisesi'ndeki o günleri "Yatılı oldu umuz için ülkenin bütün sorunlarını tartıştık. Tüm sol literatürü de en ince detayına kadar okuduk" sözleriyle anlatıyor Hırant Dink. Dink, Armenak Bakırcıyan'ı en iyi bilen, tanıyan isim. İki hem okul, hem de yatakhane arkadaşları.

Dink ve Bakırcıyan'ın arkadaşlıkları gece yatakhane sohbetlerinde başladı. Armenak lise üçüncü sınıftaydı tanıştıklarında, Hırant ise ikinci

sınıfta. Sohbetlerin dozu giderek ciddite kayıyordu. Artık okulda eylem yapma zamanı gelmişti. Solcu öğrenciler öğretmenleri, ezen sınıfın temsilcileri olarak görüyordu. Bu yüzden birilerinin bu gidişine bir son vermesi gerekiyordu.

Öğrenciler tepkilerini öğretmenler içerisinde özellikle İngilizce öğretmenine odaklamıştı. Öğretmen derste okulun da irtibatlı kitapları ders vermiyordu. Bunun yerine yurtdışından getirtilmiş bir kitabı kullanıyordu. Surp Haç'a gelen öğrencilerin çoğu Anadolu'nun yoksul ailelerine mensuptu. Öğretmenin kullandığı kitabı almaları, hatta o günün Türkiye'sinde bulmaları bile mümkün değildi. Tunceli'de okuldaki ilk ve son eylem İngilizce öğretmenine yönelikti.

İkinci sınıfların İngilizce dersi vardı. Öğretmen derse yeni girmişti ki bir anda sınıfın kapısı gürültüyle açıldı. Bana Armenak'ın çektiği kalabalık bir öğrenci grubu sınıfı basmıştı. Hazırladıkları sopalarla İngilizce öğretmenini dövmeye başladılar. O sırada ikinci sınıfta okuyan Hırant Dink, dayak yemek pahasına öğretmenini koridora atmaya çalıştı. Diğer öğretmen ve öğrencilerin araya girmesiyle faciyanin eyleminden döndü Surp Haç Lisesi. Ancak bu olay Armenak için bir dönüm noktası oldu. Hırant Dink ve Armenak Bakırcıyan, öğretmenine vurduğu üzerine disipline verildi. Sene sonunda da her iki ismin okulla ilişkisi kesildi. Birisi üçüncü, diğeri ikinci sınıfta iki genç yapayalnız ve parasız kalmıştı İstanbul'da. Surp Haç Lisesi'nden Yetim Enlemler Derneği'nin, İstanbul'daki lokalinde yatıp kalkıyorlardı. Bu arada İstanbul'daki Lisesi'ne kayıt yaptırdıkları ikisi de. Bir süre sonra Balat'ta bir Ermeni okulunun yatılı öğrenciler için belletmen aradıklarını duydular. Okulda hem yatılı, hem de gündüzlü öğrenciler vardı. Aynı zamanda kız – erkek kardeşler de eğitim veriliyordu. İstanbul'dan gelen öğrenciler için, yatakhane işletmek üzere iki ev tutulmuştu. Birisinde kız öğrenciler, diğeri de erkek öğrenciler kalacaktı. Okul yönetimi evlerin başına "a abey, belletmen" arıyordu. Hem Hırant Dink, hem de Armenak Bakırcıyan bu iş için başvurdu okula. Ancak bir kisi iş verilebiliyordu. Dink ve Bakırcıyan ise tek maaşlı çalıştı. Yatacak yer verildiği takdirde yedikleri, içtikleri ayrı gitmeyen iki arkadaş seve seve belletmenlik yapacaktı. Okul yönetiminin kabulünden sonra iki arkadaşın meskeni Balat'taki bu küçük öğrenci evi olmuştu.

O sene Hırant Dink, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ni, Armenak Bakırcıyan ise aynı üniversitenin Edebiyat Fakültesi'ni kazanmıştı. Fakülte yılları her ikisinin de daha fazla politik etkileri yıllardı: "Sempatizan noktasını almış durumdaydım. Artık bir yol ayrımındaydım. Ya da gidecektim, ya da İstanbul'da kalacaktım. Armenak ilkinin seçti. Ben o sırada bir arkadaşla konuşuyordum. O bunu bildiği için benim İstanbul'da kalmam gerektiğini söylüyordu. Burada da insana ihtiyaç vardı."

1980'lerin önlendeki tüm setlerin devrildiği, hızla olayların akışına kapıldıkları günlerde Armenak Bakırcıyan bir kararını açıkladı arkadaşlarına; isim

değiştireceklerdi. O günlerde sağın en büyük gazetesi Tercüman'dı. Tercüman hergün sol örgütlerin içerisinde Ermeniler'in olduğunu, Türkiye'yi terör bataklığına Ermeniler'in çektiğini, Türkiye'yi bölmek istediklerini yazıp çiziyordu. Armenak bu "sarı" propagandanın etkisinde kalmıştı.

Aslında Ermeni olmak, illegal sol örgütlerle bile sorun çıkartıyordu: "Mesela bir sendikada yönetime girmek için mücadele ediyorsun. Altın alta senin Ermeni olduğunu dillendirirdi. Bazı insanlar bel altından vururdu. Armenak da bunu farkındaydı." Armenak'ın asıl korkusu, kendisi yüzünden halkın hedef haline getirilmesiydi. Bunun üzerine üç arkadaş, Hırant, Armenak ve Stefan mahkemeye başvurdu. Bu kararı hangi şartlar altında aldıklarını sadece dernekdeki Sarkis a abeyleri biliyordu. Mahkemede birbirlerine ahtilik yaptı üç isim.

Artık Hırant, Fırat, Armenak, Orhan; Stefan ise Murat oldu. "Böylece sol hareketin içine daha özgürce katıldık" diyor Hırant Dink isim de değiştirme olayı için.

Hırant Dink ve Armenak Bakırcıyan, örgütsel çalışmaların yanı sıra cemaat faaliyetlerine de katılıyordu. Anadolu'nun dört bir yanına dağılmış Ermeniler vardı. Bu Ermeniler'in yeni nesilleri Ermenice'yi unutmuştu. Özellikle Doğu ve Güneydoğu'da Kürtçe konuşan Ermeni köyleri ortaya çıkmıştı. "Biz bu köylere gider, öğrenciler bulur, Üsküdar Surp Haç Lisesi'ne getiririz" diyor Hırant Dink.

Bunun için Mardin – Midyat'a gitmişlerdi. Çadırlarda kalan köylülerle konuşmuşlar, çevre köylerdeki Ermeniler'i bulmuşlardı. Bu çalışmalarında en büyük yardımcı Diyarbakırlı papaz Der Grigos'tan görüyorlardı. O tüm Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu at sırtında dolaşmış, 1915'ten kalan Ermeniler'e ulaşmaya çalışmıştı. Arjantin'den Türkiye'ye gelen Ermeni Patriği Karakin Haçaduryan da bu çalışmaların en büyük destekçisiydi. Hatta Arjantin'den Türkiye'ye gelmek için bu araştırmaya faaliyetinin başlamasını art ko mu tu.

1980'de hem Hırant Dink, hem de Armenak Bakırcıyan, Der Grigos'un baş yardımcısı olmuştu. Kısıtlı imkânlarla halklarının asimile edilmesine direniyorlardı.

Hırant Dink, Armenak'ın tavsiyesine uyarak İstanbul'da kaldı. Bir müddet sonra da okul yıllarındaki büyük arkadaşıyla evlendi. Armenak ise dağda çıkmıştı. Ancak bu ayrılığın üzerinden çok geçmeden Armenak'ın zmir'de yakalandığı haberi geldi. Polisin yaptığı bir operasyon sonucu T KKO'nun (Türkiye çözümlü Köylü Kurtuluş Ordusu) bir hücreci çökertilmişti. Hücredekilerden birisi Armenak Bakırcıyan'ın da adını vermişti. Armenak, örgüt üyesi suçlamasıyla hakim karışına çıkarıldı. Tutuklandı ve zmir – Buca Cezaevi'ne sevk edildi.

Armenak'ın çok sürmeyecek tutukluluk günlerinden hem Hırant Dink, hem de Bakırcıyan

Orhan Bakır Anısına... (Üçüncü sayfadan devam)

ailesi sık sık ziyarete gitti zmir'e. Bu sırada "örgüt", Armenak'ı "tutsaklıktan" kurtarma kararı aldı. Bunun için de en uygun yer hastane idi. Armenak, di lerinden rahatsızlı nı bahane ederek, hastaneye sevk istedi. Bu haberi bekleyen örgüt üyeleri, Armenak'ı hastaneden kaçırdı.

Tarih 18 Ekim 1977'yi gösteriyordu. Bu günlerde T KKO kadroları ile çatı ma esnasında iki jandarma eri öldü.Armenak bu olay sonrasında tüm gazetelerin man etlerindeydi. stanbul'daydı ve tanıdıklarının yanında saklanıyordu. stanbul'da oldu unu hem polis, hem de örgüt arkada ları biliyordu. Firarından iki hafta sonra ise stanbul'da Kızlara ası Hanı soygunu gerçekleşti. Basın ve polis bunu da Armenak'ın yaptı nı dü ünüyordu.Artık Armenak için stanbul'da saklanma imkânı kalmamı tı. Bir ekilde "kırsal"a çıkacaktı. Nitekim, kısa bir süre sonra adı Tunceli – Elazı – Erzincan üçgeninde duyulmaya ba ladı. Kod Ali A a, aslında Armenak'tan ba kası de ildi. Da larda o çok istedi i özgürlü üne kavu mu tu. Hem ailesiyle, hem de arkada larıyla örgüt üzerinden haberle iyordu. Da larda isimleri "Firarı" idi. Birbirlerine ise "kırvem" diye hitap ediyorlardı.

Bu dönemde arkada ı Hırant Dink'le de haberle mesi kesilmi ti. Ancak da larda yaptıkları ve ya adıkları yine de tanıklısız de ildi. Murat Kahraman'ın kaleme aldı ı "Çı lık" romanının tanıtım yazısının ardından haftalık Ermenice ve Türkçe yayın yapan Agos gazetesine bir e-mail geldi. Azad Demir imzasıyla gönderilen e-mail Agos'ta, 27 Mayıs 2005'te yayınlandı. 25 yıllık suskunlu un ardından, ya ananlara tanıklı nı anlattı Demir yazısında.

Ölümünden kısa bir süre önce Tunceli'de bir da köyüne gelmi ti firariler. Mevsim bahardı. Köylüler "konukları"na canı gönülden hizmet ediyorlardı. Bunlar içerisinde en ilgi çekenini ise Azad Demir'in babasıydı. Yetmi ini çoktan geride bırakmı ya lı adam, vargücüyle çalı iyordu. Hatta misafirler için yeni do mu o laklardan birini bile kendi elleriyle kesmi ve pi irmi ti. Bu ilgi ve Orhan Bakır ile babasının ili kisi Azad Demir'in dikkatini çekmi ti.

Ya lı adam, misafirleri giderken de Azad Demir'in anlamadı ı bir dilde Orhan Bakır'a bir eyler söylemi ti. Sonra da garip bir hüzün basmı tı Azad Demir'in babasını. Ancak Demir'i asıl a irtan geli me Orhan Bakır'ın ölüm haberinden sonra

gerçekle ti. Babası neredeyse evladını kaybetmi kadar üzgündü.Gerisini Azad Demir'in kaleminden takip edelim;

"Orhan'ın ölümünü radyodan dinledik. Babam ok olmu ve benzi solmu tu, beni yanına ça ırdı. 'Azadım' dedi. Yutkunuyor, a lıyor ve konu amıyordu. Tüm hücreleriyle acı çekiyordu.'Orhan gitti, beni onun yanına götür.' Araba yoktu. Babamı sırtlayıp ta Karakoçan denen lanet diyara nasıl gidecektim? Üstelik Orhan'ın naa ı verilmemi ve 'Azılı Ermeni terörist' diye radyo ve televizyonlarda verilen anonsların ardından polis tarafından kaçırılarak gömülmü tü.

Tabii, Orhan'ın hayatta iken vasiyet etti i, 'Ölürsem beni Faraç'ın bu tepesine gömün!' dedi i yere getirilmesi gerekiyordu. Arkada ları Orhan'ın bu vasiyetini yerine getirmekte asla tereddüt etmediler. Naa ı polisin gömdü ü topraktan kaçırılarak vasiyet etti i Faraç'a getirildi.Cenaze töreni için bize haber verildi inde babam zar zor nefes alıyordu. 'Azad'ım diye inledi elimi güçsüz elleri arasına aldı.'Yavrum, biz de Ermeniyiz. Git karde ini son yolculu una u urla ve dön!' "

Binlerce ki i Orhan'ın mezarının ba ndaydık. Kadınların a ıtlarıyla erkeklerin gür sloganları yarı iyordu. Bu olaydan birkaç gün sonra da babamı kaybettim. Babamın ardından kendimi toparlamakta güçlük çektim. Sürekli gerçek kimli imi sorgular oldum. Neydi, neden olmu tu? Babam niye kendini gizlemi ti, bugüne kadar ya amı tı ve neden imdi bunları bana söylemi ti? Sorularımın yanıtını babamın ya ıtı arkada larından ö renmeye ba ladım. Ya anan o acı günleri anlattılar.

Kırım döneminde Dersim'e sı nın 25 – 40 bin Ermeni kurtarılmı tı. Bazı Dersimli a iretler de onlara zulüm yapmı tı ama birço u iyilik etmi ti. Babam gibiler çoktu ve onlar Dersimliler'e ükran duyuyorlardı. Çünkü kırım anında, Dersimli ve Dersim kökenli olup da Sivas – Zara'ya kadar yayılan Alevi toplulukların fedakârca kendilerini koruduklarını görmü lerdı."

Bakır'ı anlatan yazısında Azad Demir aslında kendi trajedisini dillendiriyordu. Burası Anadolu'yu ve üzerinden neredeyse 90 yıl geçmi olmasına ra men, ya anan trajedi yeni yeni kendisini gün yüzüne vuruyordu... "

(aykırıda rular.com web sitesinden alınmı tır)

Denizler

6 MAYIS 1972

TÜRK YE DEVR MC GENÇL K
HARKET N N ÖNDERLER N DEN,
THKO KURUCU KADROLARI,
DEN Z GEZM , YUSUF ASLAN,
HÜSEY N NAN,

EGEMEN SINIFLAR TARAFINDAN
DAM ED LD LER...

BUGÜN BURJUVAZ VE "SOLCU"
GEÇ NEN HER TÜRDEN ULUSALCI,

ONLARIN ANISINI ÇARPITARAK
K RLETMEYE ÇALI IYOR.

HERKES N B R GEL M SÜREC
VARDIR, BEL RLEY C OLAN, B L NÇL
OLARAK ÖLÜME G DERKEN, ONU
B R EYLEME DÖNÜ TÜREN ÜÇ
YOLDA IMIZIN, DAM SEHPASINDA
SÖYLEDKLER SON SÖZLERD R:

"YA ASIN TAM BA IMSIZ TÜRK YE.

YA ASIN MARKS ZM-LEN N ZM' N
YÜCE DEOLOJ S .

YA ASIN TÜRK VE KÜRT
HALKLARININ BA IMSIZLIK
MÜCADELES .

KAHROLSUN EMPERYAL ZM.

YA ASIN Ç LER, KÖYLÜLER."

Ser Verip Sır Vermeyen Yi it

18 MAYIS 1973 TAR H NDE HUNHARCA KENCEDE KATLED LEN,

SER VER P SIR VERMEYEN Y İ T,

TKP (ML) VE T KKO KURUCUSU,

BRAH M KAYPAKKAYA YOLDA İ SAYGI LE ANIYORUZ...

U RUNDA CAN VERD MÜCADELES , MÜCADELEM ZD R !